

ВИСНОВОК
ПРО НАУКОВУ НОВИЗНУ, ТЕОРЕТИЧНЕ ТА ПРАКТИЧНЕ
ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЇ

Новікова Євгена Вячеславовича

«Особливості клінічного перебігу, зміни електричних властивостей міокарда у хворих на гіпертонічну хворобу високого додаткового ризику з субклінічним гіпотиреозом та їх корекція» на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 «Медицина»

Комісія, створена згідно з Наказом ректора Запорізького державного медичного університету № 76 від 08.02.2021 р., у складі: професор кафедри сімейної медицини, терапії, кардіології і неврології ФПО Запорізького державного медичного університету: д.мед.н. Колесник М.Ю. (голова) та рецензентів: завідувача кафедри внутрішніх хвороб З ЗДМУ доктора медичних наук, професора Доценка С.Я. та завідувача кафедри загальної практики – сімейної медицини та внутрішніх хвороб Запорізького державного медичного університету д.мед.н., професора Михайловської Н.С., проаналізувала результати виконання здобувачем ступеня доктора філософії, аспірантом кафедри пропедевтики внутрішньої медицини, променевої діагностики та променевої терапії Новіковим Євгеном Вячеславовичем освітньо-наукової програми, індивідуального плану наукових досліджень, ознайомила з текстом дисертації та опублікованими науковими статтями та тезами за напрямом дисертації, висновком комісії з біоетики Запорізького державного медичного університету № 2 від 10.02.2021 р, а також заслухала доповідь здобувача у вигляді презентації дисертаційної роботи на фаховому семінарі та відповіді здобувача на запитання учасників фахового семінару.

Актуальність теми дисертації. Захворювання серцево-судинної системи є найбільш частою причиною смерті у світі, при цьому 12,8 % загальносвітової

смертності асоціюється з підвищеним артеріальним тиском. За прогнозами ВООЗ до 2030 року від ССЗ помре близько 23,3 млн. осіб, при цьому основними і єдиними причинами смерті стануть хвороби серця та інсульты. В Україні хвороби системи кровообігу також займають провідне місце, їх питома вага у структурі загальної смертності складає 66,5% та є одною із найвищих в світі. Артеріальна гіпертензія є не лише окремою нозологією, а й провідним фактором ризику розвитку ішемічної хвороби серця, інсульту, інфаркту міокарда, патології судин, хронічної хвороби нирок, передчасної смерті. За даними епідеміологічних досліджень, стійке підвищення артеріального тиску (АТ) знаходиться в діапазоні 30-45% загальної популяції, з різким зростанням у міру старіння, а число осіб з неконтрольованою артеріальною гіпертензією продовжує збільшуватись: з 600 млн. у 1980 р. до 1 млрд. у 2013 р. Розвиток артеріальної гіпертензії пов'язаний з цілою низкою факторів ризику. Найбільший внесок у формування структури смертності від ССЗ на ряду з АГ (35,5%) вносять гіперхолестеринемія (23%), куріння (17,1%), недостатнє споживання овочів і фруктів (12,9%), надмірна маса тіла (12,5%), надмірне споживання алкоголю (11,9%) і гіподинамія (9%). Однак на сьогоднішній день відомо понад 200 факторів, що підвищують серцево-судинний ризик, а їх кількість щорічно збільшується. Одними з таких чинників є порушення функції щитоподібної залози (ЩЗ), зокрема її зниження, адже воно значно впливає на обмін речовин та функціонування практично усіх органів і систем – у більшій мірі серцево-судинної та нервової. Особливу увагу звертають латентні порушення функції ЩЗ, такі як субклінічний гіпотиреоз (СГ). Це зумовлено їх високою поширеністю та невинними темпами зростання. Станом на 01.01.2014 року в Україні зареєстровано понад 103 тис. хворих на гіпотиреоз. Поширеність гіпотиреозу в загальній популяції сягає 3,7 %, залежно від віку, статі, рівня споживання йоду. Частота маніфестного гіпотиреозу в популяції становить 0,2-2,0 %, субклінічного - до 10 % у жінок і до 3 % - у чоловіків. Максимальної частоти гіпотиреоз досягає серед жінок старшої вікової групи, в якій показник

поширеності збільшується до 12 % . Отже, СГ є найпоширенішим захворюванням ЩЗ, але його вивчення розпочалося відносно недавно, що пов'язано з появою нових високочутливих методів дослідження, таких як радіоімунологічний та імуноферментний аналізи. Значимість цієї патології обумовлена тим, що протягом одного року у 5-15% пацієнтів СГ переходить в маніфестний стан, причому в 70% випадків - з появою симптоматики з боку серцево-судинної системи. Національний науковий центр «Інститут кардіології ім. акад. М.Д. Стражеска» НАМН України зазначив наявність різних проявів тиропатій приблизно у 50% пацієнтів із серцево-судинними захворюваннями. Отримані дані підкреслюють доцільність проведення скринінгового обстеження ТТГ у всіх хворих з кардіологічною патологією з метою виявлення дисфункції ЩЗ як можливої причини недостатньої ефективності гіполіпідемічної, антигіпертензивної терапії і розробки підходів до оптимізації лікування.

У дисертаційній роботі проведено дослідження особливостей клінічного перебігу, оптимізацію діагностики та лікування хворих на гіпертонічну хворобу II стадії, поєднану з субклінічним гіпотиреозом, вивчення впливу статинів на перебіг захворювання, добовий профіль АТ, ремоделювання серця та судин, електричні властивості міокарда передсердь та шлуночків.

Враховуючи вищесказане, дисертаційна робота Новікова Євгена В'ячеславовича «Особливості клінічного перебігу, зміни електричних властивостей міокарда у хворих на гіпертонічну хворобу високого додаткового ризику з субклінічним гіпотиреозом та їх корекція» є актуальною і значущою з практичної та теоретичної точки зору.

Новизна дослідження та одержаних результатів. Вперше доведено високу ефективність скринінгової діагностики СГ у хворих на ГХ шляхом дослідження параметрів сльозопродукції. Встановлено, що результати тесту Ширмера ≤ 13 мм збільшують відношення шансів наявності СГ у хворого на ГХ у 21,44 рази (95 % ДІ 6,57 - 69,99; $p=0,0001$).

Вперше вивчено вплив СГ на показники пізніх потенціалів передсердь і шлуночків у хворих на ГХ II стадії. Доведено, що хворі на ГХ II стадії із СГ, не відрізнялись від хворих на ГХ без СГ за показниками ППП ($p=0,837$), та надшлуночкових аритмій, в той же час у них спостерігалось збільшення значень показників ППШ та зростання в 6,69 разів ($p=0,026$) кількості шлуночкових екстрасистол.

Вперше вивчено вплив аторвастатину на ППП та ППШ у хворих на артеріальну гіпертензію, поєднану із СГ. Вірогідної різниці в частоті реєстрації ППП та ППШ до та через рік лікування у хворих на ГХ із супутнім СГ із додаванням статинів не встановлено.

Доповнено наукові дані, щодо впливу СГ на структурно-функціональну перебудову серця та судин. У хворих на ГХ із супутнім СГ встановлено збільшення показників товщини комплексу інтима-медіа (КІМ) загальних сонних артерій, збільшення розміру лівого передсердя, КДР та КСР лівого шлуночка, індексу маси міокарда, зростання показника E/e' на 13,0 % ($p<0,05$) у порівнянні з хворими на ГХ без СГ.

Поглиблено уявлення про вплив статинотерапії на структурно-функціональну перебудову серця та судин у хворих на АГ з СГ, показано, що застосування статинів впродовж року не супроводжувався вірогідними змінами структури та функції серця, а також спостерігалася лише тенденція до зменшення товщини КІМ загальних сонних артерій.

Доповнено наукові дані, щодо впливу СГ на параметри артеріального тиску. У хворих на ГХ із супутнім СГ на відміну від хворих на ГХ без СГ в 2,45 рази більший нічний підйом САТ та в 4 рази ДАТ, індекс часу САТ за день та нижчий на 19,3 % індекс гіпотензії ДАТ за день.

Уточнено наукові дані щодо впливу статинотерапії на показники ДМАТ у хворих на АГ з та без СГ. У хворих на ГХ із супутнім СГ на тлі довготривалої впродовж року антигіпертензивної терапії із включенням статинів спостерігалось вірогідне зниження середнього САТ та середнього ДАТ за день, «% перевищення САТ за день», «% перевищення ДАТ за день», індексу

часу САТ за день, за умов відсутності змін циркадних ритмів тиску, показників варіабельності САТ та ДАТ в денні та нічні години.

Теоретичне значення отриманих результатів полягає в тому, що у роботі поглиблені та деталізовані теоретичні дані щодо особливостей клінічного перебігу, змін електричних властивостей міокарда у хворих на гіпертонічну хворобу високого додаткового ризику з субклінічним гіпотиреозом та їх корекції. Результати роботи впроваджені у педагогічний процес та наукову роботу кафедри терапії і сімейної медицини ПО, ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет», кафедри внутрішньої медицини 3, ДЗ «Дніпропетровська медична академія Міністерства охорони здоров'я України» м. Дніпро, Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці, кафедри внутрішніх хвороб 2 Запорізького державного медичного університету, м. Запоріжжя.

Практичне значення отриманих результатів. Робота є фундаментальним дослідженням. Запропоновано та впроваджено в практику новий спосіб діагностики ексцентричної гіпертрофії у хворих на ГХ за показниками тканинної доплерографії. З метою впливу на процеси патологічного ремоделювання серця та судин, потенціювання гіпотензивного ефекту антигіпертензивних препаратів, корекції порушень ліпідного обміну, хворим на ГХ поєднану з СГ доцільно додаткове призначення аторвастатину в добовій дозі 20-30 мг. Розроблено та впроваджено в практику метод скринінгового обстеження хворих на ГХ з підозрою на зниження функції щитоподібної залози за допомогою вивчення параметрів сльозопродукції за даними тесту Ширмера.

Практичні рекомендації, що базуються на основних положеннях дисертації, впроваджені в практику роботи Дніпровської клінічної лікарні на залізничному транспорті Філії «ЦОЗ» АТ «Укрзалізниця» м. Дніпро, ОКНП «Чернівецький обласний клінічний кардіологічний центр» м. Чернівці, КНП «Міська лікарня №7» ЗМР м. Запоріжжя, КНП «КЛШМД» м. Львів, КНП

«Міська клінічна лікарня №1 Івано-Франківської міської ради» м. Івано-Франківськ.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Сформульовані в дисертації положення, висновки і рекомендації базуються на достатній кількості експериментального матеріалу (32 пацієнта в основній групі та 92 – в групі порівняння, 16 осіб – група контролю) із застосуванням сучасних клінічних, біохімічних, імуноферментних, інструментальних методів дослідження та статистичної обробки матеріалу.

Всі дослідження узгоджені Комісією з питань біоетики Запорізького державного медичного університету (протокол засідання № 2 від 10.02.2021 р.), не містять даних, які суперечать сучасним вимогам біоетики та морально-етичних норм. Достовірність первинних матеріалів дисертації перевірена комісією, яка була створена наказом ректора Запорізького державного медичного університету № 379 від 07.10.2020. «Про склад комісії з перевірки первинної науково-дослідної документації ЗДМУ», у складі: головуєчий – д.мед. н., професор Усачова О.В.; секретар – д.біол.н., доцент Павлов С.В.; члени комісії: д.мед.н., професор Кисельов С.М., головний метролог Марченко С.М. Всі документи оформлені відповідно до існуючих вимог, результати досліджень оброблені сучасними статистичними методами аналізу на персональному комп'ютері. Первинна документація за обсягом та характером досліджень повністю відповідає даним наведеним в дисертаційній роботі. Робота виконана на метрологічно повіреній дослідницькій апаратурі та повіреним інструментом. За результатами повірки дослідницької апаратури видано Експертний метрологічний висновок № 353 від 26.02.2021.

Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих працях. Основні результати і нові наукові положення дисертації повністю опубліковані в наукових журналах та в матеріалах науково-практичних конференцій.

За матеріалами дисертації опубліковано 16 наукових праць, з них 8 статей, серед яких 6 - у фахових наукових виданнях України (6 статей відноситься до міжнародної наукометричної бази «Web of Science»), 2 статті – у закордонних виданнях (Польща), 4 - у матеріалах конгресів та наукових конференцій, 1 патент на винахід, 1 патент на корисну модель.

В наукових публікаціях за темою дисертації, опублікованих із співавторами, Новікову Є.В. належить більш ніж 75 % ідей та розробок. Співавторство інших дослідників у наукових роботах, опублікованих за матеріалами дисертації, полягало в консультативній допомозі та участі в лікувально-діагностичному процесі.

Конкретний особистий внесок дисертанта в одержання наукових результатів, що виносяться на захист. Мета та задачі дослідження сформульовані сумісно з науковим керівником Сиволапом В.В. Автором особисто здійснено патентно-інформаційний пошук, аналіз вітчизняної та зарубіжної літератури за темою дисертації, визначено напрям наукового дослідження, проведено підбір тематичних хворих, здійснено повне клінічне обстеження пацієнтів контрольної групи, забезпечено проведення додаткових лабораторних та інструментальних обстежень. Здобувачем сформовано комп'ютерну базу даних, виконано статистичну обробку отриманих результатів, їх аналіз і теоретичне узагальнення. Автором написано всі розділи дисертації, забезпечено їх впровадження, підготовлені та направлені до друку наукові праці, підготовлені виступи на конференціях. Висновки і практичні рекомендації сформульовано разом із науковим керівником. Матеріали та ідеї співавторів не використовувались.

Апробація результатів дисертації. Основні положення дисертаційної роботи і результати дослідження висвітлені на Всеукраїнській науково-практичній конференції молодих вчених та студентів з міжнародною участю, присвяченій Дню науки (12-13 травня 2016 р., м. Запоріжжя); Всеукраїнській науково-практичній конференції «Актуальні питання сучасної медицини і

фармації» (до 50-річчя заснування ЗДМУ); Матеріалах XVIII Національного конгресу кардіологів України (Київ, 20–22 вересня 2017 р.); Науковій конференції студентів ЗДМУ « досягнення сучасної медичної та фармацевтичної науки- 2020» (16 грудня 2020 р., м. Запоріжжя).

Недоліки дисертації щодо її змісту та оформлення. Дисертаційна робота Новікова Євгена Вячеславовича «Особливості клінічного перебігу, зміни електричних властивостей міокарда у хворих на гіпертонічну хворобу високого додаткового ризику з субклінічним гіпотиреозом та їх корекція» є закінченим науковим дослідженням, у якому отримані нові науково обґрунтовані результати. Принципових зауважень щодо змісту і оформлення дисертації немає, окремі стилістичні помилки не знижують загальну цінність дисертації.

Відповідність дисертації вимогам, що пред'являються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії. Дисертаційна робота Новікова Євгена В'ячеславовича «Особливості клінічного перебігу, зміни електричних властивостей міокарда у хворих на гіпертонічну хворобу високого додаткового ризику з субклінічним гіпотиреозом та їх корекція» (науковий керівник – завідувач кафедри пропедевтики внутрішньої медицини, променевої діагностики та променевої терапії, д.мед.н., професор Сиволап В.В.) є закінченим науковим дослідженням в якому вирішена конкретна наукова задача внутрішньої медицини та кардіології щодо вивчення особливостей клінічного перебігу, змін електричних властивостей міокарда у хворих на гіпертонічну хворобу високого додаткового ризику з субклінічним гіпотиреозом та проведення їх корекції.

Результати дисертаційного дослідження відрізняються науковою новизною і практичним значенням для сучасної кардіології.

У дисертації та наукових публікаціях не виявлено ознак плагиату.

За формою і структурою дисертація відповідає основним вимогам, що пред'являються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії.

ВИСНОВОК

Розглянувши дисертацію Новікова Євгена Вячеславовича «Особливості клінічного перебігу, зміни електричних властивостей міокарда у хворих на гіпертонічну хворобу високого додаткового ризику з субклінічним гіпотиреозом та їх корекція» та наукові публікації, у яких висвітлені основні наукові результати дисертації, визначивши особистий внесок у всіх зарахованих за темою дисертації наукових публікаціях, опублікованих із співавторами (додаток 1), а також за результатами попередньої експертизи (фахового семінару), вважаємо, що робота актуальна для сучасної кардіології, являє собою самостійно виконану закінчену наукову працю, яка проведена із застосуванням сучасних методів експериментального дослідження, має наукову новизну, практичну значимість, адекватна поставленій меті та задачам. Основні результати, нові наукові положення та висновки, сформульовані у дисертації, повністю опубліковані в наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації, в роботі відсутні порушення академічної доброчесності. Біоетична експертиза проведених досліджень підтверджена висновком комісії з біоетики Запорізького державного медичного університету № 2 від 10.02.2021 року, за результатами перевірки дослідницької апаратури, на якій виконувалися дисертаційні дослідження, видано Експертний метрологічний висновок № 353 від 26.02.2021 року. Дисертаційна робота повністю відповідає вимогам, передбаченим п.10, п. 11 Тимчасового порядку присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 року № 167 (зі змінами від 21.10.2020 року № 979 та від 09.06.2021 року № 608), відносно дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії та може бути рекомендована до офіційного захисту в спеціалізованій вченій раді.

Комісія рекомендує ректору ЗДМУ порушити клопотання перед МОН України про утворення спеціалізованої Вченої ради для розгляду та

проведення разового захисту дисертації Новікова Євгена В'ячеславовича у складі:

Голова спеціалізованої вченої ради: доктор медичних наук, професор Колесник Михайло Юрійович, професор кафедри сімейної медицини, терапії, кардіології і неврології ФПО Запорізького державного медичного університету МОЗ України, м. Запоріжжя;

Рецензент: доктор медичних наук, професор Доценко Сергій Якович, завідувач кафедри внутрішніх хвороб З Запорізького державного медичного університету МОЗ України, м. Запоріжжя;

Рецензент: доктор медичних наук, професор Михайловська Наталя Сергіївна, завідувачка кафедри загальної практики – сімейної медицини та внутрішніх хвороб Запорізького державного медичного університету МОЗ України, м. Запоріжжя;

Опонент: доктор медичних наук, професор Ханюков Олексій Олександрович, завідувач кафедри внутрішньої медицини З Дніпровського державного медичного університету МОЗ України, м. Дніпро;

Опонент: доктор медичних наук, професор Тащук Віктор Корнійович, завідувач кафедри внутрішньої медицини, фізичної реабілітації, спортивної медицини Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці.

Голова комісії та фахового семінару з попередньої експертизи дисертації, заступник голови структурного підрозділу:

доктор медичних наук, професор

Рецензенти:

доктор медичних наук, професор

доктор медичних наук, професор

[Signature] Колесник М.Ю.
ПІДТВЕРДЖУЮ
Ім'я: відділ кадрів Запорізького державного медичного університету
29 04 2021 р. Підпис *[Signature]*
Т.М. Рудюкасова

[Signature] Михайловська Н.С.
ПІДТВЕРДЖУЮ
Ім'я: відділ кадрів Запорізького державного медичного університету
29 04 2021 р. Підпис *[Signature]*
Т.М. Рудюкасова

[Signature] Доценко С. Я.
ПІДТВЕРДЖУЮ
Ім'я: відділ кадрів Запорізького державного медичного університету
29 04 2021 р. Підпис *[Signature]*
Т.М. Рудюкасова

**СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ АВТОРОМ ПРАЦЬ НА ТЕМУ
ДИСЕРТАЦІЇ:**

1. Сиволап В. В., Новіков Є. В., Лисенко В. А., Богун А. О. Особливості оцінювання геометрії лівого шлуночка у хворих на артеріальну гіпертензію *Патологія*. 2017. Т. 14, № 3(41). С. 257–262 (Дисертантом проведено аналіз літератури, відбір, клінічне обстеження хворих, аналіз лабораторних показників, статистичний аналіз отриманих даних, підготовка статті до друку).
2. Новіков Є. В. Вплив субклінічного гіпотиреозу на параметри сльозопродукції у хворих на гіпертонічну хворобу. Запорізький державний медичний університет, Україна. *Запорожський медичний журнал*. 2018. Т. 20, № 5(110). С. 628–633.(Дисертантом проведено аналіз літератури, відбір, клінічне обстеження хворих, аналіз лабораторних показників, статистичний аналіз отриманих даних, підготовка статті до друку).
3. Сиволап В.В., Новіков Є.В. Особливості кардіо-васкулярного ремоделювання у хворих на гіпертонічну хворобу високого додаткового ризику з супутнім субклінічним гіпотиреозом. *Запорожський медичний журнал*. 2019. Т. 21, № 1(112). С. 13–20. (Дисертантом проведено аналіз літератури, відбір, клінічне обстеження хворих, аналіз лабораторних показників, статистичний аналіз отриманих даних, підготовка статті до друку).
4. Сиволап В. В., Новіков Є. В., Потапенко М. С. Вплив субклінічного гіпотиреозу на показники добового моніторингу артеріального тиску у хворих на гіпертонічну хворобу високого додаткового ризику *Запорожський медичний журнал*. Т. 21, № 2 (113). 2019. С.170–176. (Дисертантом проведено аналіз літератури, відбір, клінічне обстеження хворих, аналіз лабораторних показників, статистичний аналіз отриманих даних, підготовка статті до друку)..

5. Сиволап В. В., Новіков Є. В. Електричні властивості міокарда у хворих на артеріальну гіпертензію, що поєднана з субклінічним гіпотиреозом. *Запорозький медичний журнал*. 2019. Т. 21, № 5(116). С. 582–589. DOI: 10.14739/2310-1210.2019.5.179405.
6. Сиволап В.В., Новіков Є. В., Потапенко М.С. Вплив статинотерапії на показники добового моніторингу артеріального тиску у хворих на гіпертонічну хворобу, що поєднана з субклінічним гіпотиреозом. *Запорізький медичний журнал*. 2020. Т. 22, № 1(118). С. 11–18 DOI: 10.14739/2310-1210. 2020.1.194470(Дисертантом проведено аналіз літератури, відбір, клінічне обстеження хворих, аналіз лабораторних показників, статистичний аналіз отриманих даних, підготовка статті до друку).
7. Novikov E.V., AlKaddah D. Electrical properties of myocardium in patients with arterial hypertension combined with subclinical hypothyroidism. *East European Scientific Journal*. 2019. Vol.4, N 8(48). P. 23–29. (Дисертантом проведено аналіз літератури, відбір, клінічне обстеження хворих, аналіз лабораторних показників, статистичний аналіз отриманих даних, підготовка статті до друку).
8. Syvolap V.V., Novikov E.V., Potapenko M.S., Al Kaddah D. Influence of a statin therapy on the electrical properties of atrial and ventricular myocardium in patients with arterial hypertension combined with a subclinical hypothyroidism. *East European Scientific Journal*. 2020. Vol.4, N 02(54). P.19–25. (Дисертантом проведено аналіз літератури, відбір, клінічне обстеження хворих, аналіз лабораторних показників, статистичний аналіз отриманих даних, підготовка статті до друку).
9. Novikov E. V., Potapenko M. S. Influence of the statin therapy on cardiovascular remodeling in arterial hypertension, combined with subclinical hypothyroidism. *Патологія*. 2020. № 17(3). С.319–324 DOI: 10.14739/2310-1237.2020.3.221774 (Дисертантом проведено аналіз літератури, відбір,

клінічне обстеження хворих, аналіз лабораторних показників, статистичний аналіз отриманих даних, підготовка статті до друку).

10. Новіков Є.В., Сиволап В.В., Потапенко М.С. Зміни пізніх потенціалів шлуночків у хворих на гіпертонічну хворобу із супутнім субклінічним гіпотиреозом під впливом антигіпертензивної терапії з додаванням аторвастатину. *«Актуальні питання сучасної медицини і фармації»* : тези доп. всеукр. наук.—практ. конф. (м. Запоріжжя, 2020.). Запоріжжя, 2020. С. 35–36. *(Дисертантом проведено аналіз літератури, відбір та клінічне обстеження хворих, аналіз лабораторних показників, статистичний аналіз отриманих даних, підготовка тез до друку).*

11. Сиволап В.В., Новіков Є.В., Потапенко М.С. Вплив антигіпертензивної терапії з додаванням статинів на пізні потенціали передсердь у хворих на гіпертонічну хворобу. *«Сучасні аспекти діагностики та лікування захворювань внутрішніх органів»*: тези доп. міжнар. наук.—практ. конф. (м. Івано-Франківськ, 24 червня 2020 р.). Івано-Франківськ, 2020. С. 48–49. *(Дисертантом проведено аналіз літератури, відбір та клінічне обстеження хворих, аналіз лабораторних показників, статистичний аналіз отриманих даних, підготовка тез до друку).*

12. Богун А. О., Новіков Є. В., Лисенко В. А. Додаткові ехокардіографічні критерії для визначення типів геометрії лівого шлуночка у хворих на артеріальну гіпертензію. *«Актуальні питання сучасної медицини і фармації» (до 50-річчя заснування ЗДМУ)* : тези доп. всеукр. наук.—практ. конф. (м. Запоріжжя, 18-25 квіт. 2018р.). Запоріжжя, 2018 р. С.37. *(Дисертантом проведено аналіз літератури, відбір та клінічне обстеження хворих, аналіз лабораторних показників, статистичний аналіз отриманих даних, підготовка тез до друку, стендова доповідь на конференції).*

13. Сиволап В.В., Новіков Є.В., Лисенко В.А. Зв'язок систолічної та діастолічної швидкості руху фіброзного кільця мітрального клапана із структурними та функціональними показниками серця за даними ТТЕ. *XVIII*

Національний конгрес кардіологів України : тези доп. нац. конгр. (м. Київ, 20-22 вер. 2017р.). Український кардіологічний журнал 2017, дод. 1. м. Київ, 2017. С.126–127. (Дисертантом проведено аналіз літератури, відбір та клінічне обстеження хворих, аналіз лабораторних показників, статистичний аналіз отриманих даних, підготовка тез до друку).

14. Новіков Є. В. Комбінована антигіпертензивна та гіполіпідемічна терапія - вплив на показники добового моніторування АТ у хворих на гіпертонічну хворобу, поєднану із субклінічним гіпотиреозом. *Досягнення сучасної медичної та фармацевтичної науки- 2020: тези доп. наук. конф. студентів ЗДМУ (м. Запоріжжя 16 грудня 2020 р.). Запоріжжя, 2020. С. 19. (Дисертантом проведено аналіз літератури, відбір та клінічне обстеження хворих, аналіз лабораторних показників, статистичний аналіз отриманих даних, підготовка тез до друку, стендова доповідь на конференції).*

15. Спосіб діагностики ексцентричної гіпертрофії лівого шлуночка: пат. 119719 Україна: МПК (2006) А61В8/00. № а201802220; заявл.05.03.18; опубл. 25.07.19, Бюл. № 14. 8 с. (Дисертантом проведено аналіз літератури, відбір та клінічне обстеження хворих, аналіз лабораторних та спеціальних показників, статистичний аналіз отриманих даних, формування висновків та підготовка винаходу до патентування).

16. Спосіб діагностики субклінічного гіпотиреозу у хворих на артеріальну гіпертензію: пат. 146187 Україна: МПК (2006) А61В10/00, G01N 33/487. № а201810750; заявл. 31.10.18; опубл. 27.01.21, Бюл. № 4. 8 с. (Дисертантом проведено аналіз літератури, відбір та клінічне обстеження хворих, аналіз лабораторних та спеціальних показників, статистичний аналіз отриманих даних, формування висновків та підготовка корисної моделі до патентування).